

סימן מב.

בענין ספר ש"י ומחברו

ובהיותי חושב ומהרהר בדבר, האיר השי"ת עיני והעלה ברעיוני, שנפלה טעות הדפוס באות אחת בדברי רבינו מהרש"א ז"ל, ובמקום בעל ש"י, צריך לומר בעל פ"י, והכוונה לספר פורת יוסף, מהגאון רבי יוסף סאמיגה ז"ל, שנדפס בשנת ש"ן בעיר וינציא, ועיין מה שכתבתי עליו בס"ד בחיבורי שובי השולמית ח"ז (סימן ט"ו אות ו') עש"ב, וצרף לכאן. [הגאון רבי יוסף סאמיגה ז"ל נח נפשיה בט"ו בסיון שנת שפ"ט, בעיר וינציא ושם מנוחתו כבוד].

ואכן לרבינו מהרש"א ז"ל בא ספר פורת יוסף, ומזכירו בשמו פורת יוסף בחידושי למסכת יבמות (ד' ב', ה' א', ו' א'), ומזכיר שם מחברו מהר"י סאמיגה עיין שם, וגם שם מכנהו בעל פורת יוסף, ומכאן תקיש ותלמד לדבריו שבמסכת שבועות הנ"ל.

ובזה יובן מהו שכתב רבינו מהרש"א ז"ל בדף ח' בעל פירוש כנ"ל, שבודאי הגמור הוא ז"ל כתב כמנהגו בעל פ"י, והמעתיק או המדפיס פתר זאת כבעל פירוש, ובפרט אם נשער ונאמר שהיה כתוב בעל פ"י, ולכן הפותר פתר זאת בעל פירוש ודוק.

ואכן כשבדקתי ראיתי ונוכחתי שהשערתי זאת שכוונת רבינו מהרש"א ז"ל לספר פורת יוסף נכונה ואמיתית ב"ה, כי כל מה שהביא מהרש"א הנ"ל בשם בעל ש"י, נמצא בספר זה פורת יוסף בחידושי למסכת שבועות שם (מדף קכ"א עד דף קכ"ו), עיין ותראה.

וגם יובן בזה מדוע אין רבינו מהרש"א ז"ל מזכיר ספר זה אלא רק בחידושי לפרק קמא דשבועות, כיון דבספר פורת יוסף הנ"ל לא

רבינו מהרש"א ז"ל בחידושי למסכת שבועות מזכיר את בעל ש"י, עיין בדבריו שם (ח' א' סד"ה בתוספות): "אכן לב ובעל ש"י פירשו בזה" וכו', ושם (עמוד ב' ד"ה ונכפר): "ובעל ש"י הקשה וכו', והניח הדבר בצ"ע" וכו', ושם (ד"ה בא"ד ואין): "כתב אכן לב וכו', וכן כתבו מהרש"ל ובעל ש"י ודבריהם דחוקים", ושם (י"ד א'): "הקשה אכן לב וכו', ועיין ישוב לזה בדברי בעל ש"י, ולי נראה" וכו'.

ובלומדי הדברים הייתי תמה מיהו בעל ש"י זה, שרבינו מהרש"א ז"ל מזכירו, ולא מצאתי מי שדיבר בזה, וגם במהדורות החדשות "נהרדעא", "עוז והדר" וכו', השאירו הדברים ככתבם כנ"ל בלא לפתוח הראשי תיבות.

ועיינתי בספר מהרש"א חידושי הלכות, דפוס ראשון לובלין שע"ב, וגם שם כתוב כמו בדפוסים שלפנינו בעל ש"י, חוץ מהכתוב בדף ח' ע"ב (ד"ה ואין, ד"ג ע"ג) שלפנינו כתוב בעל ש"י, ואילו שם כתוב "בעל פירוש", ואינו מובן, ובזה נוספה מבוכה, וגדלה התעלומה ואין קורא לה.

עוד התבוננתי וראיתי דרך לימודי שרבינו מהרש"א ז"ל בחידושי למסכת שבועות מזכיר תמידין כסדרן לספר חידושי מהר"י נ' לב ז"ל, ומזכירו בחידושי על כל מסכת שבועות מראשה לסופה, כמו שיראה המעיין, אבל לדברי הרב בעל ש"י, מזכיר רק בפרק ראשון של מסכת שבועות, ויותר אינו מזכירו בכל המסכת, וגם זה אומר דרשני.

נדפסו חידושים על כל מסכת שבועות, אלא רק על פרק קמא דשבועות, ונפשטו כל הספיקות והתעלומה אין, כן יעזרנו השי"ת תמיד לכוין לאמת, אמן נצח סלה ועד.

והדבר מפליא שזה כארבע מאות שנה נדפסים הדברים כן, בלא שהרגישו להעמיד הדברים ולתקן, וחושבני שמן הראוי שמכאן

ולהבא בהדפסת ספרי התלמוד הבבלי עם חידושי מהרש"א ז"ל, יש לתקן הדברים, ולכתוב בשמו המפורש בעל פורת יוסף, ולהעמיד ולהקים שם המחבר הגאון רבי יוסף סאמיגה זצ"ל על נחלתו, זה הנלע"ד בס"ד, כן יעזרנו השי"ת לכוין לאמת תמיד, ויחוננו ברוב חסדיו וגודל חמלתו דעת וחיים.

ברוך רחמנא דסייען, מריש ועד כען

האל ב"ה יפתח לבבנו בתורתו וישים בלבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם אנחנו וזרענו וזרע זרענו עד עולם אמן, והוא יתברך ידבק לבנו במצוותיו ויאיר עינינו בתורתו הקדושה תורת חיים

רשימת ספרי הרב המחבר שליט"א

ז. ברכי נפשי (ח"א וח"ב) - חלק ראשון - חידושים ביאורים ופסקים בעניני ברכות, ע"ס "שמח נפש" מהג"ר שמ"ח גאגין זצ"ל. חלק שני - חידושים וביאורים בתלמוד ובכללי ההוראה והפסק. תשנ"א-ד

ח. ברכת יעקב - בעניני איסור ברכה שאינה צריכה מדרבנן והמסתעף. תשנ"א

ט. גדולה תשובה - חידושים ביאורים וליקוטים בעניני מצות התשובה. תשי"ח תשס"א *אזל*

י. דרופתקי דאורייתא (א-ב-ג) - חידושים ביאורים וליקוטים במצות תלמוד תורה ובמצות ענוה ח"א - אייר תשמ"ז, ח"ב - תשנ"ג, ח"ג תשנ"ה

יא. הדר יעקב (ח"א) - חידושים וביאורים הערות והארות בחמשה חומשי תורה ומפרשיה. מרחשוון תשס"ה

א. אוצר ישעך - חידושים וביאורים על מסכת כתובות ח"ב, (חלק א' בספר תרנן לשוני). תשס"ג *אזל*

ב. אור משה - חידושים וביאורים על מסכת קידושין. תש"ן

ג. אות יעקב (על ספר יחי ראובן) - כללי התלמוד, הוספות וביאורים על ספר "יחי ראובן" מהגאון רבי ראובן נאווי זצ"ל. תשמ"ג

ד. אמרי יעקב - ביאורים הערות וציונים על ספר חסידים. תשס"ז *לא נדפס ונמצא באוצר החכמה*

ה. ברית יעקב - חידושים וביאורים על סוגיות התלמוד. תשמ"ה

ו. ברית יצחק - חידושים וביאורים בעניני עקידת יצחק. תשס"ט, הוצאה שניה ניסן תשס"ט